

Sygn. akt IV U 44/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 marca 2021 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Górny

Protokolant: st. sekr. sąd. Beata Krysiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 marca 2021 roku w Sieradzu

odwołania K. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 10.11.2016 r. Nr (...)

w sprawie K. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o emeryturę górniczą

1. Zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje K. M. prawo do emerytury górniczej od 1 marca 2016 roku.

2. Zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz K. M. kwotę 690 (sześćset dziewięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt IV U 44/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 10.11.2016r., (...) Oddział w Z., odmówił K. M. prawa do emerytury górniczej z uwagi na nieudowodnienie co najmniej 25 – letniego okresu pracy górniczej. Do pracy górniczej nie zaliczono zatrudnienia od 21.06.2007 – 30.06.2016.

W odwołaniu od powyższej decyzji, pełnomocnik strony ustanowiony w sprawie wnosił o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie K. M. prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50c ust. 1 pkt 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS poprzez uwzględnienie okresu pracy wnioskodawcy jako pracownika dozoru od 21.06.2007 – 30.06.2016 oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W odpowiedzi organ rentowy podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji, wnosząc o oddalenie odwołania.

Wyrokiem z 10.03.2017r. Sąd Okręgowy w Sieradzu w sprawie IV U 28/17 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał K. M. prawo do emerytury górniczej od 1.03.2016r. i orzekł o kosztach zastępstwa procesowego. Od powyższego wyroku apelację wywiódł organ rentowy.

Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z 12.04.2018r. w sprawie III AUa 551/17 zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie.

Od powyższego wyroku skargę kasacyjną wywiódł pełnomocnik strony, wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania w sprawie skargi kasacyjnej, ewentualnie o zmianę zaskarżonego orzeczenia przez przyznanie prawa do emerytury górniczej i rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w sprawie skargi kasacyjnej. Argumentował, że Sąd Apelacyjny bezzasadnie oparł orzeczenie na przepisie art. 50c ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalno – rentowej oraz przepisach Rozporządzenia MPiPS z 23.12.1994r. (Dz. U. nr 2 z 1995r., poz. 8) w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym (...), podczas gdy wnioskodawca ubiegał się o prawo do emerytury górniczej z tytułu wykonywania pracy pracownika dozoru, tj. na podstawie art. 50c ust. 1 pkt 5 ustawy.

Wyrokiem z 11.02.2020r., w sprawie I UK 352/18, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Jak wskazywał w uzasadnieniu wyroku Sąd Najwyższy, skarżący domaga się zakwalifikowania spornego okresu jako pracy „pracownika dozoru ruchu” na podstawie art. 50c ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej. W przepisie tym zawarta została delegacja do określenia w drodze rozporządzenia stanowisk w kopalniach siarki i węgla brunatnego, na których zatrudnienie uważa się za pracę górniczą. Podobną delegację zawiera art. 50c ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej z tym, że dotyczy ona stanowisk na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego. Właściwy minister nie wydał żadnego ze wskazanych wyżej rozporządzeń. Zgodnie z art. 194 ustawy emerytalnej, do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie pozostają w mocy przepisy wykonawcze wydane na podstawie ustaw i dekretu wymienionych w art. 195, jeżeli nie są sprzeczne z przepisami niniejszej ustawy. Zarządzenie nr 9 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia stanowisk kierownictwa ruchu i dozoru ruchu pod ziemią, w kopalniach siarki i kopalniach węgla brunatnego, na których zatrudnienie uważa się za pracę górniczą, wydane na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 1 lutego 1983r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 1995r., poz. 154 ze zm.) utraciło moc z dniem 30.03.2001r. na mocy art. 75 ust. 2 ustawy z 22.12.2000r. o zmianie niektórych upoważnień ustawowych do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 120, poz. 1268). W jego myśl, z dniem wejścia w życie ustawy tracą moc o akty normatywne Rady Ministrów, Prezesa Rady Ministrów oraz ministrów lub innych organów administracji rządowej, podjęte lub wydane z upoważnienia ustawowego przed dniem wejścia w życie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zawierają normy prawne o charakterze powszechnie obowiązującym lub wewnętrznym, z wyjątkiem rozporządzeń. Natomiast na podstawie art. 194 ustawy emerytalno – rentowej zachowało moc wydane na podstawie art. 5 ust. 5 oraz art. 6 ust. 3 ustawy z 1.02.1983r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz.U. Nr 5, poz. 32 ze zm.) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 23.12.1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty - oczywiście w takim zakresie, w jakim nie jest sprzeczny z przepisami ustawy emerytalnej. Jego §2 stanowi, że za pracę górniczą w kopalniach węgla brunatnego oraz w przedsiębiorstwach i w innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla tych kopalń, określoną w art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy, uważa się okresy zatrudnienia na stanowiskach wymienionych w wykazie stanowiącym Załącznik nr 2 do rozporządzenia, a wedle §3, za okresy pracy pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy, uważa się okresy pracy na stanowiskach wymienionych w wykazie stanowiącym Załącznik nr 3 do rozporządzenia. Z kolei Załącznik Nr 4 wymienia stanowiska dozoru ruchu i kierownictwa ruchu kopalń siarki lub węgla brunatnego (odesłanie do art. 6 ustawy z dnia 1 lutego 1983r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin). Wynika z niego, że wskazane stanowiska dotyczą pracy na stanowisku dozoru ruchu w kopalniach siarki lub

węgla brunatnego. O ile zatem zajmowanie stanowiska określonego w punktach Załącznika nr 4 wskazuje, że jest to stanowisko kierownictwa lub dozoru ruchu, to wykaz ten nie jest wyczerpujący.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego dotyczącego podobnej problematyki, a mianowicie znaczenia wykazów resortowych, zawierających stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wydanych na podstawie §2 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), wskazuje się, że wykazy te obecnie mają znaczenie jedynie w sferze dowodowej. Mają one zatem charakter głównie informacyjny, techniczno-porządkujący i uściślający, a nie bezpośrednio normatywny. Stąd też, jeżeli jakieś stanowisko jest ujęte w wykazie resortowym, to nie można tej okoliczności ignorować, ponieważ płynie z niej domniemanie faktyczne, że praca na tym stanowisku w istocie była wykonywana w szczególnych warunkach (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z: 21 kwietnia 2004r., II UK 337/03, 20 października 2005r., I UK 41/).

Odpowiednio zatem takie samo znaczenie należy przypisać Załącznikowi nr 2 do zarządzenia nr 9 Ministra Przemysłu i Handlu z 23.12.1994r. określającego stanowiska kierownictwa ruchu i dozoru ruchu podmiotów gospodarczych wykonujących dla podziemnych zakładów górniczych roboty górnicze, roboty przy budowie szybów, roboty budowlano-montażowe, roboty przy naprawie maszyn i wdrażaniu nowych urządzeń oraz wykonujących dla kopalń siarki i węgla brunatnego roboty górnicze, na których zatrudnienie uważa się za pracę górniczą. W razie natomiast wątpliwości, których nie może rozwiązać odwołanie się do tego zarządzenia, należy zauważyć, że konkretyzacja stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu w danym podmiocie następuje w planach ruchu podziemnych i odkrywkowych zakładów górniczych oraz zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (zob: a) wydane na podstawie art. 64 ust. 6 ustawy z 4 lutego 1994r. - Prawo geologiczne i górnicze (jednolity tekst: Dz.U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1247 ze zm.) zarządzenie Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z 20 czerwca 1994r. w sprawie planów ruchu zakładów górniczych; M.P. nr 38, poz. 3250; w tym jego Załącznik Nr 1, rozdział XVIII dotyczący szczegółowych wymagań dotyczących treści planu ruchu podziemnego zakładu górniczego wskazujący wykaz załączników do części podstawowej planu ruchu, w tym w punkcie 1 - schemat organizacyjny zakładu górniczego z określeniem pionów i służb technicznych, z uwzględnieniem wykazu stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu; b) art. 108 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze, zgodnie z którym plan ruchu zakładu górniczego określa strukturę organizacyjną zakładu górniczego, w szczególności przez wskazanie stanowisk osób kierownictwa i dozoru ruchu. To zatem plany ruchu danego zakładu górniczego zawierające wykaz stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu są najbardziej miarodajnym dowodem dla kwalifikacji danej pracy pod normę art. 50c ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej. Zauważyć należy, że dekret z 6.05.1953r. Prawo górnicze (jednolity tekst: Dz.U. z 1978 r. Nr 4, poz. 12 ze zm.) - w art. 108, a następnie ustawa z 4.02.1994r. Prawo geologiczne i górnicze - w art. 68 zastrzegały, że ruch zakładu górniczego może być prowadzony tylko pod kierownictwem i dozorem osób, które uzyskały zatwierdzenie okręgowego urzędu górniczego. Natomiast aktualna ustawa z 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 868 ze zm.) w art. 112 stawia wymaganie, że ruch zakładu górniczego prowadzi się pod kierownictwem i dozorem osób posiadających wymagane kwalifikacje, a np. w art. 53 ust. 2 stwierdza się, że osoby wykonujące niewymienione w ust. 1 pkt 2 i 3 czynności w wyższym dozorcze ruchu oraz w dozorcze ruchu zakładu górniczego albo zakładu są obowiązane posiadać określone przez pracodawcę przygotowanie zawodowe i doświadczenie zawodowe do wykonywania tych czynności. Z kolei art. 58 ust. 7 stanowi, że powierzenie wykonywania czynności: w kierownictwie i dozorcze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, niewymienionych w ust. 1 lub 2, następuje po sprawdzeniu przez pracodawcę spełnienia wymagań określonych: a) w art. 54 pkt 1, 3 i 4, art. 55 ust. 1 pkt 1-4, ust. 2-5 i 7 albo b) na podstawie art. 53 ust. 2. Jak z tego wynika, aktualnie obowiązujące przepisy nie wymagają na wszystkich stanowiskach dozoru zatwierdzenia odpowiedniego urzędu górniczego, ale wystarczające jest potwierdzenie posiadania odpowiednich kwalifikacji przez pracodawcę. Nie dotyczy to natomiast np. osób wykonujących w czynności w dozorcze ruchu podziemnego zakładu górniczego (art. 53 ust. 1 pkt 3), od których wymaga się zatwierdzenia odpowiedniego urzędu górniczego.

Prowadzi to do wniosku, że praca wymieniona w art. 50c ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej, to praca na stanowiskach kierownictwa i dozoru ruchu wymienionych w planie ruchu danego zakładu górniczego. Przy czym, w ocenie

Sądu Najwyższego, należy postawić ogólną tezę, że niezgodny z obowiązującymi przepisami brak zatwierdzenia odpowiedniego urzędu górniczego nie dyskwalifikuje wykonywanej pracy jako dozoru ruchu. W takim przypadku wykonywanie pracy na stanowisku odpowiadającym którejś z pozycji Załącznika nr 4 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty czy Załącznika nr 2 do zarządzenia nr 9 Ministra Przemysłu i Handlu z 23 grudnia 1994r., czy wreszcie wykazu stanowisk kierownictwa lub dozoru ruchu danego zakładu górniczego zawartego w planie ruchu zakładu, nie jest pozbawione waloru pracy górniczej w rozumieniu art. 50c ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej. Przepis ten bowiem nie uzależnia uznania za pracę kierownictwa i dozoru ruchu od zatwierdzenia kwalifikacji przez właściwy organ nadzoru górniczego. Posiadanie tego zatwierdzenia lub jego brak, jeśli nie wpływa na umniejszenie czy zmodyfikowanie zakresu czynności przynależnych do danego stanowiska kierownictwa czy dozoru ruchu, jest z punktu widzenia uprawnień emerytalnych obojętne. Natomiast ważne jest wykonywanie czynności kierownictwa lub dozoru ruchu wynikających z zakresu czynności przypisanych określonym stanowiskom.

Należy mieć na uwadze, że w art. 50c pkt 5 chodzi o stanowiska dozoru lub kierownictwa ruchu kopalń siarki i węgla brunatnego, które zajmować mogą również pracownicy zatrudnieni w podmiotach wykonujących roboty górnicze dla tych kopalń. Podstawowym zatem warunkiem uznania pracy za pracę górniczą jest to, aby podmiot ten wykonywał roboty górnicze. Wedle przepisów rozdziału 2 rozporządzenia MPiH z 12.10.1994r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia (...) (Dz. U. 114, poz. 552), a następnie Rozporządzenia Ministra Gospodarki z 28.06.2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia (...) (Dz. U. Nr 9, poz. 962 ze zm.), robotami górniczymi są roboty przygotowawcze, udostępniające roboty strzałowe, urabianie, ładowanie i zwałowanie magazynowe oraz urabianie ręczne, hydromechaniczne i innymi metodami. Zgodnie z art. 6 pkt 11 ustawy z 4.02.1994r. Prawo geologiczne i górnicze, robotami górniczymi jest wykonywanie zabezpieczania lub likwidowanie wyrobisk górniczych w związku z działalnością regulowaną w ustawie. W myśl art. 6 pkt 12 ustawy z 9.06.2011r. Prawo geologiczne i górnicze, robotą górniczą jest wykonywanie, utrzymywanie, zabezpieczanie lub likwidowanie wyrobisk górniczych oraz zwałowanie nadkładu w odkrywkowych zakładach górniczych w związku z działalnością regulowaną ustawą.

Odwołujący się był zatrudniony w spornym okresie w (...) Sp. z o. o., która „według przepisów prawa geologicznego i górniczego była podmiotem wykonującym na terenie zakładu górniczego Kopalnia (...) roboty zlecone przez (...) S.A. oddział (...)”. Nie wyjaśnia to, czy te zlecone roboty były robotami górniczymi, a w świetle legalnej definicji robót górniczych ma to istotne znaczenie (zob. wyrok SN z 24.01.1997r., II UKN 61/96). Sąd Apelacyjny skupił swoją uwagę na kwalifikowaniu pracy odwołującego się do pracy wymienionej w art. 50c pkt 4 ustawy emerytalnej, natomiast nie rozważał spornego okresu w kontekście art. 50c ust. 1 pkt 5 tej ustawy. Nie badał zatem, czy podmiot zatrudniający odwołującego się wykonywał roboty górnicze dla Kopalni (...), a w przypadku pozytywnej odpowiedzi na to pytanie, czy stanowisko przez niego zajmowane było stanowiskiem dozoru ruchu, w czym pomocne będzie odwołanie się do planu ruchu Kopalni (...). Ogólnie rzecz ujmując, chodzi o ustalenie, czy prace antykorozyjne realizowane w ramach zleconych przez Kopalnię remontów maszyn i urządzeń, tj. koparek wielonaczyniowych, zwałowarek, przenośników taśmowych, przejezdnych przenośników taśmowych na podwoziu gąsienicowym, urządzeń transportowych do przewożenia stacji napędowych przenośników mieszczą się w definicji robót górniczych, a w konsekwencji czy nadzór na nimi był przypisany stanowisku dozoru ruchu umieszczone w planie ruchu Kopalni (...) w B..

Rozpoznając sprawę ponownie, wyrokiem z 28.10.2020r. w sprawie III AUa 867/20, Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Sieradzu, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego i kasacyjnego. Jak wskazał w uzasadnieniu Sąd Apelacyjny, zastosowanie się do wskazówek Sądu Najwyższego wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, gdyż Sąd zobligowany jest ustalić skonkretyzowane okoliczności wykonywania przez wnioskodawcę w spornym okresie pracy górniczej. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd pierwszej instancji przeprowadzi postępowanie dowodowe na okoliczność, czy praca wykonywana przez K. M. w trakcie zatrudnienia od 21.06.2007 – 30.06.2016 w (...) Sp. z o. o. w B. spełniała przesłanki wskazane w art. 50c ust. 1 pkt 5 ustawy z 17 grudnia 1998r. o

emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i czy może być zakwalifikowana jako praca górnicza na stanowiskach dozoru ruchu oraz kierownictwa ruchu kopalń. Dopiero to ustalenie i ocena pozostających w dyspozycji Sądu Okręgowego dowodów pozwoli na zajęcie stanowiska, co do skuteczności ubiegania się przez wnioskodawcę o emeryturę górniczą.

Rozpoznając sprawę ponownie Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. M., urodził się (...) W

W okresie od 21.06.2007 - 30.06.2016, K. M. był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Sp. z o. o. w B. jako majstra w działach: (...) oraz (...).

(...) Sp. z o.o. w latach 2007 – 2016 i nadal, wykonuje prace dla Kopalni (...) nie w oparciu o harmonogramy prac, a na podstawie zleceń na wykonanie określonego rodzaju robót na maszynach i urządzeniach ciągów technologicznych KTZ. (...) wystawia zlecenia dla (...) Sp. z o.o. na wykonanie prac wynikających z cyklu remontowego poszczególnych maszyn i urządzeń, stopnia ich zużycia i uwarunkowań technologicznych związanych z koniecznością wykonania w każdym roku zadań w zbieraniu nakładu, wydobywania węgla, transportu urobionych mas i zwałowania nadkładu. (...) wykonywał również dla (...) prace montażowe ciągów przenośnikowych oraz rozdzielni nadkładu i węgla. Zadania powierzone wnioskodawca nadzorował w zakresie technicznej realizacji, mając jednocześnie stwierdzone kwalifikacje osoby średniego dozoru ruchu. K. M. był zaliczony do grupy pracowników dozoru ruchu i wykonywał roboty wg schematu organizacyjnego służb (...) Sp. z o.o. wykonujących roboty w Ruchu Zakładu (...). (...) Sp. z o. o. jest wg przepisów prawa geologicznego i górniczego podmiotem wykonującym na terenie zakładu górniczego Kopalnia (...) roboty zlecone przez (...) S.A. oddział (...). Charakter wykonywanych robót przez K. M. jako majstra i osoby średniego dozoru ruchu, to nadzór techniczny nad robotami antykorozyjnymi realizowanymi w ramach zleconych przez ww. Kopalnię remontów maszyn i urządzeń, tj. koparek wielonaczyniowych, zwałowarek, przenośników taśmowych, przejezdnych przenośników taśmowych na podwoziu gąsiennicowym, urządzeń transportowych do przewożenia stacji napędowych przenośników itp. Ww. roboty były i są robotami utrzymującymi ruch zakładów KTZ (ciąg technologiczny koparka – taśmociąg – zwałowarka). W Planie Ruchu Zakładu (...) (...) Sp. z o.o. została ujęta w dziale jako podmiot wykonujący roboty zewnętrzne.

W dniu 20.11.1979r., Okręgowy Urząd Górniczy w C. zatwierdził K. M. w charakterze osoby dozoru średniego w specjalności technicznej budowlanej przy budowie i remoncie maszyn górniczych. Majster Działu (...) w firmie (...) SP. z o.o., podlega bezpośrednio Kierownikowi Działu (...), a w trybie nadzoru górniczego i kontroli – Dyrektorowi Technicznemu oraz Kierownikowi Działu (...) – osobie kierownictwa dozoru górniczego. Majstrowi podporządkowani są bezpośrednio pracownicy brygad budowlanych. Do obowiązków majstra, należy w szczególności: wykonywanie wszelkich robót i dozór nad tymi robotami na terenie Zakładu (...), zgodnie z Prawem Geologicznym i Górniczym, a w szczególności z Planem Ruchu Zakładu (...), znajomość i przestrzeganie Planu Ruchu, Prawa Geologicznego i Górniczego oraz innych przepisów i zarządzeń dot. wykonywania zadań w Zakładzie (...). Odpowiada on w szczególności za nadzór i kontrolę nad prowadzonymi robotami, ich terminową realizację z zachowaniem bezpiecznej organizacji i warunków pracy, zapewniających bezpieczeństwo pracujących ludzi i urządzeń w ramach robót w obrębie ciągu technologicznego koparka – taśmociąg – zwałowarka. Praca K. M. odbywała się na odkrywce, na terenie zakładu górniczego, na terenie odkrywki B., a potem odkrywka S.. Harmonogram pracy ustala pracodawca z (...) na cały rok z góry, na początku danego roku. Odwołujący pełnił nadzór nad brygadami antykorozyjnymi; nadzorował kilka brygad. K. M. dokonywał wpisu do książki ruchu maszyny, musiał zgłosić koordynującemu remont, przystąpienie brygady do pracy. Najbardziej uciążliwe było piaskowanie. Najpierw odbywało się zrywanie z konstrukcji farby, czyszczenie. Ścierniwo wydobywające się podczas czyszczenia było bardzo niebezpieczne. Wnioskodawca nadzorował pracę na koparce węglowej, zwałowarce, koparce nakładowej. Maszyny na czas remontu były wyłączane, a pozostałe pracowały zapewniając ruch ciągły zakładu. Był on odpowiedzialny za bezpieczeństwo robót. koordynowaniem pracy. Czynności konserwujące były ustawiane wcześniej. Wnioskodawca pracował w 2 jednostkach firmy (...). Na terenie odkrywki we wkopie zajmował się także odwodnieniem, co odbywało się na kilku poziomach. Prace odwodnieniowe były prowadzone na terenie odkrywki S., poniżej poziomu zerowego, poziomu gruntu. Jeżeli były prowadzone

roboty remontowe odwołujący nadzorował roboty budowlane, sprowadzał sprzęty, nadzorował wykonanie robót pomocniczych, nadzorował roboty budowlane po to by utrzymać w ruchu kopalnię. Urządzenia, które remontował wnioskodawca były istotne dla kopalni. W celu utrzymania ruchu kopalni, remonty maszyn były przeprowadzane we wkopie. Uszkodzone maszyny mogły powodować przerwy w ruchu kopalni, mogły powodować zaprzestanie wydobywania (**pismo z 17.02.2021r. k. 148, zarządzenie Nr (...) k. 149, schemat organizacyjny służb (...) Sp. z o.o. wykonujących w ruchu Zakładu (...) k. 150 – 151, zatwierdzenie Okręgowego Urzędu Górniczego w C. k. 152153, zestawienie zleconych prac antykorozyjnych na maszynach podstawowych realizowanych przez (...) SP. z o.o. na rzecz (...) SP. z o.o. k. 154, zeznania wnioskodawcy na nagraniu CD - 00:02:56 – 00:25:15, uzupełniające zeznania wnioskodawcy – 00:03:53 – 00:23:47 k. 30, 164, Plan Ruchu Zakładu (...) k. 145/akta sprawy; zaświadczenie, orzeczenie lekarskie, zakresy czynności, umowy o pracę/akta osobowe wnioskodawcy**).

W dniu 3.03.2016r., K. M. złożył w ZUS wniosek o emeryturę górniczą (**wniosek/akta ZUS**).

Po rozpoznaniu wniosku zaliczono do pracy górniczej 16 lat, 6 miesięcy i 5 dni (**k. 30/akta ZUS**).

Decyzją z 10.11.2016r., (...) Oddział w Z., odmówił K. M. prawa do emerytury górniczej z uwagi na nieudowodnienie co najmniej 25 – letniego okresu pracy górniczej. Do pracy górniczej nie zaliczono okresu zatrudnienia od 21.06.2007 – 30.06.2016 na stanowisku majster antykorozyjii (**decyzja k. 31/akta ZUS**).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i w postępowaniu przed organem rentowym, uwzględniając wytyczne Sądu Apelacyjnego. Ustalenia dotyczące charakterystyki pracy wnioskodawcy w (...) Sp. z o. o. w B. od 21.06.2007 - 30.06.2016, Sąd oparł na zeznaniach i uzupełniających zeznaniach odwołującego. W poczet materiału dowodowego, Sąd przyjął także m.in. akta osobowe wnioskodawcy, nadesłany przez (...) Plan Ruchu Zakładu (...). W ocenie Sądu w świetle materiału dowodowego, uprawnionym jest zaliczenie do pracy górniczej okresu zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Sp. z o. o. w B. od 21.06.2007 - 30.06.2016. W Planie Ruchu Zakładu (...) (...) Sp. z o.o. została ujęta w dziale jako podmiot wykonujący roboty zewnętrzne. (...) jest podmiotem wykonującym na terenie zakładu górniczego Kopalnia (...) roboty zlecone przez (...) S.A. oddział (...). Charakter wykonywanych robót przez K. M. jako majstra i osoby średniego dozoru ruchu, to nadzór techniczny nad robotami antykorozyjnymi realizowanymi w ramach zleconych przez w/w Kopalnię remontów maszyn i urządzeń, tj. koparek wielonaczyniowych, zwałowarek, przenośników taśmowych, przejezdnych przenośników taśmowych na podwoziu gąsienicowym, urządzeń transportowych do przewożenia stacji napędowych przenośników itp. W/w roboty były i są robotami utrzymującymi ruch zakładów KTZ (ciąg technologiczny koparka – taśmociąg – zwałowarka).

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołanie K. M. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 50c ust. 1 pkt 5 cyt. ustawy, za pracę górniczą uważa się zatrudnienie pod ziemią na stanowiskach dozoru ruchu oraz kierownictwa ruchu kopalni, przedsiębiorstw i innych podmiotów określonych w pkt 1-3, a także w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach, o których mowa w pkt 4, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki złożami kopalni i ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego.

Jak stanowi §4 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 23.12.1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty, za pracowników dozoru ruchu i kierownictwa ruchu kopalni, którzy pracują przez co najmniej połowę dniówek roboczych w miesiącu: pod ziemią, na odkrywce w kopalni siarki lub kopalniach węgla brunatnego oraz w kopalniach otworowych siarki i którym w myśl art. 6 ust. 2 ustawy zalicza się w wymiarze półtorakrotnym okresy przynależności do drużyn ratowniczych lub pracy w charakterze mechaników sprzętu

ratowniczego, uważa się za pracowników zatrudnionych na stanowiskach wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik nr 4 do rozporządzenia.

W pkt 7 załącznika nr 4 do cyt. rozporządzenia, wymienia się innych pracowników dozoru ruchu i kierownictwa ruchu kopalń, jeżeli przepracowali w danym miesiącu co najmniej połowę dniówek roboczych pod ziemią lub na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w kopalniach otworowych siarki.

Postępowanie dowodowe wykazało, że K. M. spełnił sporną przesłankę stażu pracy górniczej, bowiem w okresie pracy (...) Sp. z o. o. w B. od 21.06.2007 - 30.06.2016, wykonywał pracę górniczą, w rozumieniu cyt. przepisów. W Planie Ruchu Zakładu (...) (...) Sp. z o.o. została ujęta w dziale jako podmiot wykonujący roboty zewnętrzne. K. M. był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Sp. z o. o. w B. jako majstra w działach: (...) oraz (...). (...) Sp. z o.o. w latach 2007 – 2016 i nadal, wykonuje prace dla Kopalni (...) na podstawie zleceń na wykonanie określonego rodzaju robót na maszynach i urządzeniach ciągów technologicznych KTZ. (...) wystawia zlecenia dla (...) Sp. z o.o. na wykonanie prac wynikających z cyklu remontowego poszczególnych maszyn i urządzeń, stopnia ich zużycia i uwarunkowań technologicznych związanych z koniecznością wykonania w każdym roku zadań w zbieraniu nakładu, wydobywania węgla, transportu urobionych mas i zwałowania nadkładu. K. M. był zaliczony do grupy pracowników dozoru ruchu i wykonywał roboty wg schematu organizacyjnego służb (...) Sp. z o.o. wykonujących roboty w Ruchu Zakładu (...). (...) podmiotem wykonującym na terenie zakładu górniczego Kopalnia (...) roboty zlecone przez (...) S.A. oddział (...). Charakter wykonywanych robót przez K. M. jako majstra i osoby średniego dozoru ruchu, to nadzór techniczny nad robotami antykorozyjnymi realizowanymi w ramach zleconych przez ww. Kopalnię remontów maszyn i urządzeń, tj. koparek wielonaczyniowych, zwałowarek, przenośników taśmowych, przejezdnych przenośników taśmowych na podwoziu gąsienicowym, urządzeń transportowych do przewożenia stacji napędowych przenośników itp. Ww. roboty były i są robotami utrzymującymi ruch zakładów KTZ (ciąg technologiczny koparka – taśmociąg – zwałowarka).

W myśl przepisu art. 50a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2016r., poz. 887 ze zm.), górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki: ukończył 55 lat życia; ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1; nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat.

W myśl art. 51 ust. 1 pkt 4 ustawy, przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur, o których mowa w art. 50a lub 50e, stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 2, następujące przeliczniki:

1,2 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego, w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego.

Z tych względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴§2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w pkt 1 wyroku. Na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z §9 ust. 2 w zw. z §10 ust. 1 pkt 2 w zw. z §10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. (Dz. U. 2018.266 ze zm.), w zw. z art. 36 w zw. z art. 14 ustawy z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2020.755 t.j.) (pkt 2 wyroku).